

Lovforslag nr. L 39. Fremsat den 22. oktober 2003 af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel

(Optjening af ferieydelse under barselorlov)

§ 1

I lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, jf. lovbekendtgørelse nr. 761 af 11. september 2002, som senest ændret ved lov nr. 417 af 10. juni 2003, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 18 indsættes:

»§ 18 a. I dagpengeperioden efter § 13, stk. 1, 1. pkt., eller § 14, stk. 2, 1. pkt., 1. led, optjenes der ret til ferieydelse. Ferieydelsen udbetales i det efterfølgende ferieår.

Stk. 2. Denne ret gælder ikke i det omfang, der i den i stk. 1 nævnte periode optjenes ret til:

- 1) løn under ferie og ferietillæg efter lov om ferie m.v.,
- 2) feriegodtgørelse efter lov om ferie m.v. mindst svarende til dagpengesatsen efter § 9 eller

- 3) feriedagpenge med ret til udbetaling i det efterfølgende ferieår efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

Stk. 3. Beskæftigelseskravet i § 4 finder tilsvarende anvendelse ved udbetaling af ferieydelse efter denne bestemmelse ved påbegyndelsen af ferien i det efterfølgende ferieår.

Stk. 4. § 9, stk. 1 og 2, finder tilsvarende anvendelse ved beregning af ferieydelse efter denne bestemmelse.

Stk. 5. Beskæftigelsesministeren fastsætter nærmere regler om retten til optjening og udbetaling af ferieydelse.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2004.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Ligestillingsnævnet har i sin afgørelse nr. 10 af 26. september 2002 gjort opmærksom på, at kvindelige lønmodtagere, der ikke under de første 14 uger af barselorloven optjener ret til løn under ferie og ferietillæg, feriegodtgørelse eller feriedagpenge, ikke har mulighed for at optjene en ferieydelse under barselorloven til udbetaling i det efterfølgende ferieår.

Siden EF-domstolens afgørelse af Boyle-dommen i 1998 (C-411/96, Saml. 1998 side I-6401) har det været retligt uafklaret, hvorvidt en ret til ferie med økonomisk dækning var omfattet af beskyttelsen i Rådets direktiv 92/85/EØF af 19. oktober 1992 om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af sikkerheden og sundheden under arbejdet for arbejdstagere som er gravide, som lige har født, eller som ammer (graviditetsdirektivet).

Regeringen ønsker at sikre kvinders rettigheder på arbejdsmarkedet, både i arbejdsmæssig sammenhæng og under en barselorlov. Samtidig ønsker regeringen at sikre en klar retsstilling på området.

Det foreslås derfor, at der i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel indsættes en bestemmelse, således at lønmodtagere, der ikke under barselorlov optjener ret til løn under ferie og ferietillæg, feriegodtgørelse eller feriedagpenge, optjener en ferieydelse under barselorloven til udbetaling i det efterfølgende ferieår.

Ifølge gældende ret har lønmodtagere, der i optjeningsåret har ret til fuld eller delvis løn under barsel, ret til betalt ferie i ferieåret efter lov om ferie m.v.

En lønmodtager, der er medlem af en arbejdsløshedskasse, optjener ret til feriedagpenge efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., hvis lønmodtageren i optjeningsåret har modtaget bl.a. dagpenge efter lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. Det er en betingelse, at lønmodtageren i samme periode ikke har optjent ret til løn under ferie eller feriegodtgørelse, beregnet af den normale løn i optjeningsåret. Udbetaling af feriedagpenge er en betinget ret, der forudsætter, at medlemmet i ferieåret er berettiget til arbejdsløshedsdagpenge.

Lønmodtagere, der ikke er omfattet af disse ordninger, har ikke efter gældende ret mulighed for at få udbetalt en ferieydelse i det efterfølgende ferieår på grund af barselorloven. Lovforslaget vil medføre, at denne gruppe af lønmodtagere under de første 14 uger af barselorloven vil optjene ret til ferieydelse svarende til dagpengesatsen efter lovens § 9.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Tilgangen af kvinder, der modtog dagpenge efter lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, var i 2002 på ca. 50.000 personer, hvoraf ca. 2.600 ikke var medlem af en a-kasse og dermed potentielt ikke ville optjene en ferieydelse under deres barselorlov.

På årsplan skønnes det, at højst 1.000 kvinder ikke optjener en ferieydelse under de første 14 uger af deres barselorlov, fordi de ikke har ret til løn under barsel eller ikke opfylder betingelserne for at optjene eller få udbetalt feriedagpenge. Hvis det forudsættes, at kvinderne holder samtlige 14 ugers barselorlov, og at kvinderne i denne periode ikke optjener en ferieydelse, vil det svare til, at de mister 1,5 uges ferieydelse i det følgende ferieår. Udbetales der kompensation til disse kvinder svarende til den gennemsnitlige dagpengesats på 3.100 kr. ugentligt, vil den statslige merudgift årligt være under 5 mill. kr.

Forslaget vil indebære en ubetydelig meradministration for kommunerne i forbindelse med beregning og udbetaling af ferieydelse.

Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen administrative eller økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget skønnes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

Ligestillingsmæssige konsekvenser

Det er regeringens ønske at forbedre kvinders vilkår under såvel som efter barselorloven, hvilket lovforslaget er et udtryk for.

Kvinder, der med lovforslaget opnår en ret til optjening af ferieydelse til udbetaling i det efterfølgende ferieår, bliver sidestillet med lønmodtagere, der under barselorloven optjener ret til løn under ferie og ferietillæg, feriegodtgørelse eller feriedagpenge.

Forholdet til EU-retten

Det har været uafklaret, om graviditetsdirektivets særlige beskyttelse af kvinder omfatter en ret til ferie med økonomisk dækning i det efterfølgende ferieår.

Graviditetsdirektivet har til formål at sikre, at kvinders rettigheder i henhold til deres arbejdsaftale bevares i de første 14 uger af en barselorlov. Graviditetsdirektivet sikrer bl.a. bevarelse af lønnen eller en passende ydelse, der skal svare til en ydelse under en sygdomsperiode.

For at sikre, at der ikke kan rejses tvivl om Danmarks implementering af graviditetsdirektivet har regeringen valgt at indføre en ret til ferie med økonomisk dækning for kvinder, der ikke under barselorloven optjener ret til løn under ferie og ferietillæg, feriegodtgørelse eller feriedagpenge, således at denne personkreds ikke stilles ringere som følge af afholdelse af barselorlov.

Høringer

Lovforslaget har været i høring hos følgende myndigheder og organisationer: DA, KL, LO, Akademikernes Centralorganisation, Amdrårdsforeningen, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Den Sociale Ankestyrelse, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Frederiksberg Kommune, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, Københavns Kommune, Ledernes Hovedorganisation, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger og Advokatsamfundet.

Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive Konsekvenser / mindredgifter	Negative Konsekvenser / merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, amter og kommuner		Forslaget skønnes at medføre en statslig merudgift på 5 mill. kr.
Administrative konsekvenser for stat, amter og kommuner		Forslaget skønnes at medføre en ubetydelig meradministration for kommunerne.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Ligestillingsmæssige konsekvenser	Forslaget sikrer, at kvinder opnår ret til optjening af ferieydelse og dermed ligestilles med lønmodtagere, der under barselorloven optjener ret til løn under ferie og ferietillæg, feriegodtgørelse eller feriedagpenge.	
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	

*Bemærkninger til de enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Stk. 1

Det foreslås, at lønmodtageren i det omfang, de ikke under barselorloven optjener ret til løn under ferie og ferietillæg, feriegodtgørelse eller feriedagpenge, optjener ret til ferieydelse under barselorloven. Retten omfatter også udbetaling i det efterfølgende ferieår forudsat, at lønmodtageren opfylder beskæftigelseskravet i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. Retten omfatter også optjening af feriedage, som lønmodtageren i optjeningsåret på grund af barselorlov ikke har optjent. Optjening af en ferieydelse sker alene i de 14 uger af barselorloven, der er forbeholdt moren. Lovforslaget omfatter også en adoptionssøgende ægtefælle, der har ret til dagpenge i de første 14 uger.

Hvis en far på grund af morens sygdom eller død får ret til at indtræde i 14 ugers perioden efter § 16 i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, vil faren også indtræde i retten til optjening af ferieydelse.

Stk. 2

Retten til ferieydelse gælder ikke i tilfælde, hvor der er ret til en anden økonomisk dækning under ferie.

Stk. 2, nr. 1 og 2

Der er fastsat regler om optjening og afholdelse af ferie med feriegodtgørelse eller løn i bl.a. lov om ferie, lov om visse arbejdsforhold i landbruget m.v., Økonomi- og Erhvervsministeriets bekendtgørelse om ferie for søfarende og kollektive overenskomster.

I henhold til lov om ferie optjener lønmodtagere ret til betalt ferie, herunder ret til løn under ferie og ferietillæg eller ret til feriegodtgørelse, hvis lønmodtageren i optjeningsåret har ret til fuld eller delvis løn under barselorloven. I det omfang en lønmodtager har ret til løn under barselorloven, har lønmodtageren ikke ret til ferieydelse efter dette forslag.

Optjener lønmodtageren som følge af en lavere løn under barselorloven en lavere feriegodtgørelse, vil feriegodtgørelsen pr. dag dog i det efterfølgende ferieår blive suppleret af ferieydelse. Lønmodtageren vil således få udbetalt forskellen mellem den optjente feriegodtgørelse og ferieydelse beregnet efter lovens § 9. En lønmodtager, der ved fratræden får beregnet feriegodtgørelse, vil ligeledes have ret til supplement, såfremt feriegodtgørelsen pr. dag bliver lavere end ferieydelsen.

Hvis lønmodtageren på grund af barselorlov ikke optjener feriedage, vil bestemmelsen supplere, så lønmodtageren i det efterfølgende ferieår har feriedage svarende til det antal, lønmodtageren ville have haft, hvis denne ikke havde været på barselorlov. Dette gælder dog ikke, hvor lønmodtageren fx i henhold til kollektiv overenskomst får suppleret med feriedage.

Stk. 2, nr. 3

Et medlem af en arbejdsløshedskasse optjener ret til feriedagpenge efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., hvis denne i optjeningsåret har fået dagpenge efter lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. Retten til optjening af feriedagpenge er betinget af, at medlemmet ikke i samme periode optjener ret til løn under ferie og ferietillæg eller feriegodtgørelse, beregnet af den normale løn, efter lov om ferie m.v.

Et medlems ret til udbetaling af feriedagpenge er en betinget ret. Det betyder, at medlemmet i særlige situationer ikke har ret til udbetaling af feriedagpenge i det efterfølgende ferieår, fordi medlemmet ikke er berettiget til dagpenge efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., fx hvis et medlem ikke opfylder kravet om en minimum medlemsperiode eller beskæftigelseskravet efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

Et medlem af en anerkendt arbejdsløshedskasse, der ikke er berettiget til feriedagpenge, skal ikke stilles ringere end en lønmodtager, der ikke er medlem af en arbejdsløshedskasse. Et medlem, der i optjeningsåret optjente ret til feriedagpenge, men som ikke på ferietidspunktet har ret til udbetaling af feriedagpenge, vil derfor være omfattet af lovforslagets ret til udbetaling af ferieydelse, såfremt medlemmet i ferieåret på tidspunktet for udbetalingen af ferieydelsen opfylder beskæftigelseskravet i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

Stk. 3

Det foreslås, at lønmodtageren i det efterfølgende ferieår på tidspunktet for udbetaling af ferieydelsen skal opfylde beskæftigelseskravet i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, jf. § 4, stk. 1. Lønmodtagere stilles herved som medlemmer af en arbejdsløshedskasse, der også skal opfylde et krav om beskæftigelse forud for udbetalingen af feriedagpenge. Retten til ferieydelse er subsidiær i forhold til betalt ferie efter fx lov om ferie, lov om visse arbejdsforhold i landbruget m.v., Økonomi- og Erhvervsministeriets bekendtgørelse om ferie for søfarende, kollektive overenskomster eller andre aftaler. Det er derfor en betingelse for udbetaling af ferieydelse, at lønmodtageren har afholdt betalt ferie i det omfang, som denne har ret til ef-

ter lov om ferie m.v. Lønmodtagere, der får suppleret feriegodtgørelsen pr. dag, vil dog have ret til ferieydelse samtidig med feriegodtgørelsen.

Stk. 4

Det foreslås, at ferieydelsen skal svare til dagpenge­satsen ved sygdom. Beregningen af ferieydelsen foretages efter beregningsmetoden for sygedagpenge og med en øvre grænse for ferieydelsen svarende til maksimum ved sygedagpenge. Beregningen sker på baggrund af den indkomst, som lønmodtageren har på ferietidspunktet.

Stk. 5

Det foreslås, at Beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om bestemmelsens anvendelse i forhold til lovens øvrige bestemmelser samt kommunernes administration af bestemmelsen.

Til § 2

Stk. 1

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2004. Bestemmelsen har virkning for børn født eller modtaget den 1. januar 2004 og senere.

Til lovforslag nr. L 39. Skriftlig fremsættelse (22. oktober 2003)

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel (Optjening af ferieydelse under barselorlov).

(Lovforslag nr. L 39).

Lovforslaget har til formål at sikre, at alle kvindelige lønmodtagere i de første 14 uger af barselorloven optjener en ret til ferie med økonomisk dækning i det efterfølgende ferieår.

Ligestillingsnævnet har i sin afgørelse af 26. september 2002 gjort opmærksom på, at kvindelige lønmodtagere, der ikke i de første 14 uger optjener ferie med økonomiske dækning efter den gældende ferielovgivning eller overenskomster, ikke har mulighed for at optjene en ferieydelse under barselorloven til udbetaling i det efterfølgende ferieår. Kvinderne stilles derfor ringere i det efterfølgende ferieår som følge af afholdelsen af barselorlov.

Det er regeringens ønske at forbedre kvinders rettigheder under såvel som efter en barselorlov. Med lovforslaget sidestilles den berørte gruppe af kvinder med lønmodtagere, der efter gældende ret har ret til optjening af ferie med økonomisk dækning under barselorloven.

Det foreslås derfor, at kvinder i de første 14 uger af barselorloven, i det omfang de ikke under barselorloven optjener ret til løn under ferie og ferietillæg, feriegodtgørelse eller feriedagpenge, optjener ret til ferieydelse. Retten omfatter også udbetaling af ferieydelse i det efterfølgende ferieår forudsat, at den kvindelige lønmodtager opfylder beskæftigelseskravet i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

Bestemmelsen giver også kvinder ret til at få suppleret ferie med økonomisk dækning efter den øvrige ferielovgivning eller overenskomster med ferieydelse, hvis kvinderne fx ikke har ret til udbetaling af den økonomiske dækning ved afholdelsen af ferien i ferieåret eller får beregnet feriegodtgørelse af en lavere løn under barselorloven eller ikke har optjent feriedage under barselorloven.

Den adoptionssøgende ægtefælle, der tildeles barselorlov i de første 14 uger, samt fædre, der får ret til at indtræde i morens 14 ugers barselorlov, er også omfattet af bestemmelsen.

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. januar 2004 med virkning for børn født eller modtaget den 1. januar 2004 eller senere.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.